

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Εαρινό εξάμηνο
2024-2025

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ
Νάγια Γρίλλια

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
& ΜΑΘΗΣΗ

ΜΑΘΗΜΑ 9ο
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕ & ΤΗΝ ΠΕΑ ΙΙΙ
Παιδαγωγικοί στόχοι..

ΜΑΘΗΜΑ 9ο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕ & ΤΗΝ ΠΕΑ ΙΙΙ

Παιδαγωγικοί στόχοι..

Ημερολόγιο μαθήματος...

Γυρνώντας πίσω στο προηγούμενο μάθημα...

Σημειώστε αυτό που σας έρχεται στο μυαλό από την προηγούμενη συνάντησή μας.
Τι είναι αυτό που σας έκανε εντύπωση/ αυτό που θυμάστε/ αυτό που σας έμεινε;

ΜΑΘΗΣΗ

σύνθετο φαινόμενο

παραμένει
μια διαδικασία η οποία
δεν έχει
ερμηνευτεί & κατανοηθεί
πλήρως

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ
ΙΑΤΡΙΚΗ
ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

οι σύγχρονες προσεγγίσεις
επηρεάζονται από το
ρεύμα...

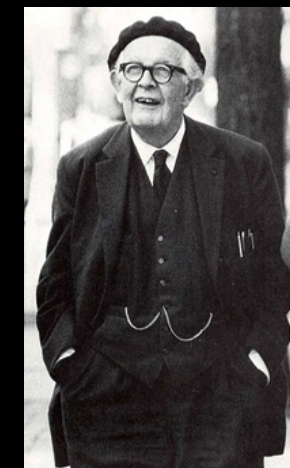

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΜΟΣ

behaviorism

Watson
Skinner
Pavlov
Thorndike

ΓΝΩΣΤΙΚΟΣ

Piaget

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΙΣΜΟΣ

constructivism

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ

Vygotsky

Bruner

ΜΙΚΡΟ-ΟΜΑΔΑ

πάνω από έναν αιώνα ιστορίας στην εκπαίδευση

ΚΕΝΤΡΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Γνώση= ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

οικοδομείται μέσα από την εμπλοκή του ατόμου
σε συλλογικές μορφές επικοινωνίας

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ & όχι λύση ανάγκης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΙΣΜΟΣ SOCIAL CONSTRUCTIVISM

Τα κοινωνικά συστήματα εξελίσσονται καλύτερα μέσα από συλλογικές και συνεργατικές διαδικασίες.

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΙΣΜΟΣ
SOCIAL CONSTRUCTIVISM

συνεργαζόμενοι

μαθαίνουμε

βιωματικά

οικοδούμε τη γνώση σε μια
προσωπική διαδρομή

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΤΟΧΟΣ

η μετάδοση του σώματος της γνώσης που έχει συσσωρευθεί στη νέα γενιά

μέσα σε ένα πλαίσιο με συγκεκριμένο μοτίβο οργάνωσης και κανόνων

ΒΙΒΛΙΑ: αντιπροσωπεύουν τη σοφία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: όργανα που μεταδίδουν τη σοφία και επιβάλλουν τους κανόνες

Η γνώση είναι κάτι **στατικό**.
Μια υπόθεση 'τελειωμένη'.

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΤΟΧΟΣ

η έκφραση και καλλιέργεια της μοναδικότητας του ατόμου

μέσα σε ένα πλαίσιο 'ελεύθερης' δραστηριότητας

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ: προετοιμάζουν για ένα κόσμο σε συνεχή αλλαγή

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: επιλέγουν και σχεδιάζουν/ προετοιμάζουν κατάλληλες και ποιοτικές εμπειρίες

Η γνώση είναι κάτι **εξελισσόμενο**.
Λαμβάνουμε πάντα υπόψη και αξιοποιούμε το πλαίσιο.
Dewey, 1938

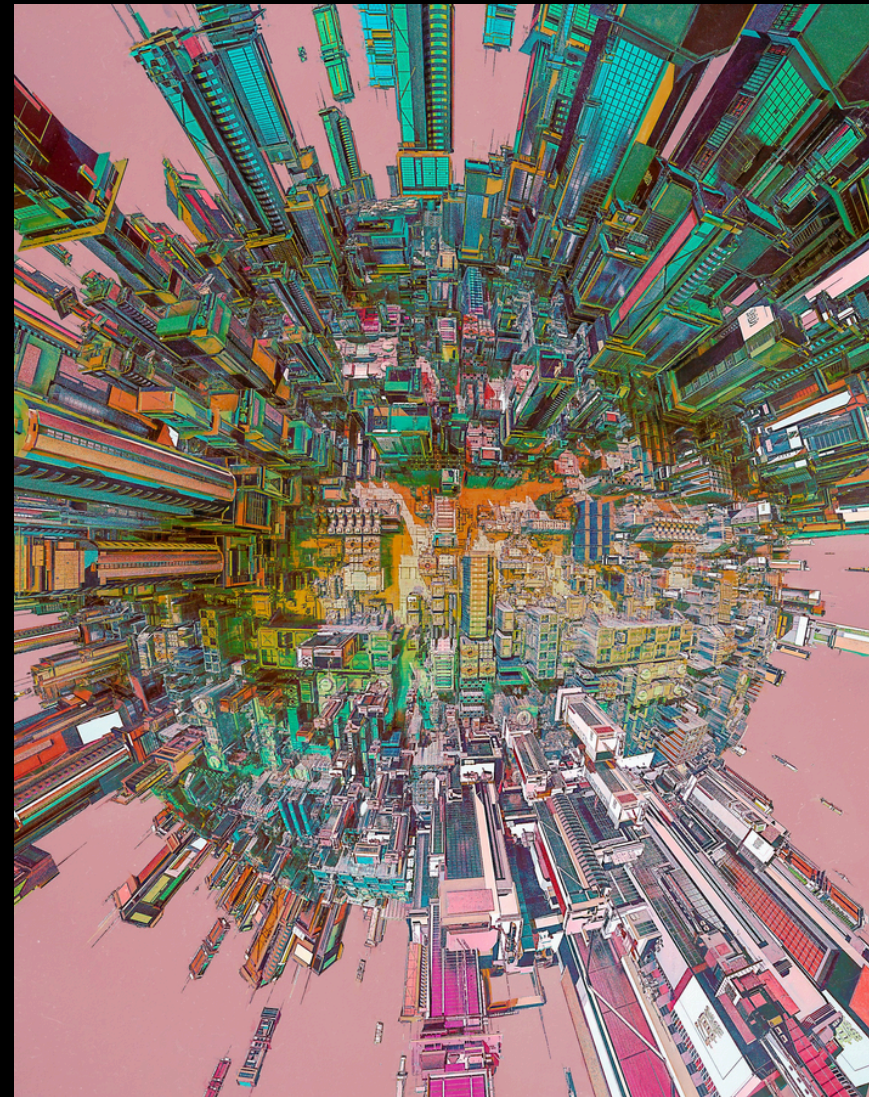
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΥΡΩ ΜΑΣ

η περιβαλλοντική μας πραγματικότητα

σύνθετο & περίπλοκο
οικοσύστημα

βιο-φυσικές & κοινωνικές
διαδικασίες

αλλαγή

ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΕΠΙΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΟΥΝ & ΑΛΛΗΛΟΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ

... ΣΕ ΣΥΝΕΧΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΡΓΑΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ

ή μήπως....

ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

PROJECT METHOD

ΒΑΣΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ

των σχεδίων εργασίας

ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ
ΣΥΝΟΝΘΥΛΕΥΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

σαφής
προγραμμα-
τισμός

μεθοδευμένη
υλοποίηση

ανατροφοδο-
τική
αξιολόγηση

οι μαθητές είναι γνώστες και
λειτουργούν με βάση τις φάσεις αυτές...

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΗ ΟΡΑΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΧΑΛΑΡΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ & ΠΕΡΙΧΑΡΑΞΗ

ΒΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικός προγραμματισμός

Βήμα 1

- Επιλογή θέματος & οπτικής
- Ανάδειξη των προϋπαρχουσών ιδεών των παιδιών για το θέμα
- Ανάλυση θέματος σε επιμέρους διαστάσεις
- Καταμερισμός έργου στις ομάδες
- Στόχοι και δραστηριότητες
- Καθορισμός κριτηρίων αξιολόγησης: έργου & λειτουργίας των ομάδων

Ενδο- ομαδικός προγραμματισμός

Βήμα 2

- Καθορισμός διαδικασιών
- Ενδοομαδικός καταμερισμός εργασιών

Διεξαγωγή του έργου στις ομάδες

Βήμα 3

- Εργασία υποομάδων
- Συντονιστικές συνεδρίες ομάδων
- Παρουσίαση έργου υποομάδων
- Σύνθεση έργου υποομάδων
- Τελική επιμέλεια έργου ομάδων

Σύνθεση και παρουσίαση του έργου

Βήμα 4

- Παρουσίαση έργου ομάδων
- Κριτικός αναστοχασμός/ ανατροφοδότηση από τις άλλες ομάδες
- Σύνθεση έργου ομάδων σε ένα συλλογικό έργο
- Διάχυση συλλογικού έργου

Αξιολόγηση του έργου & της λειτουργικότητας των ομάδων

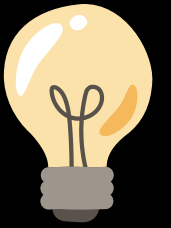
Βήμα 5

- Ενδοομαδική αξιολόγηση: έργου & λειτουργίας της ομάδας
- Διομαδική αξιολόγηση: έργου & συνολικής διαδικασίας

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

4 σημαντικά σημεία

αρχικός
προγραμματισμός
εκπαιδευτικού

υπό
διαπραγμάτευση
με τους μαθητές
& τις μαθήτριες

**ΣΥΝ-
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ**

ανάδειξη της
προϋπάρχουσας
γνώσης των
παιδιών

θα καθορίσει
τον
προσδιορισμό
επιμέρους
στόχων
που θα τεθούν
για να
υπηρετήσουν το
γενικό σκοπό

ο γενικός
σκοπός και οι
επιμέρους
στόχοι

επιλογή
κατάλληλων
**διδακτικών
τεχνικών**
για υλοποίηση
δραστηριοτήτων

ανάλυση
θέματος σε
επιμέρους
διαστάσεις /
εξακτίνωση

διεπιστημονική &
διαθεματική
προσέγγιση

**έμφαση στην
ανάδειξη
ΣΧΕΣΕΩΝ**

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ?

ο όρος διδακτική τεχνική αφορά σε
ένα παιδαγωγικό εργαλείο
“ένα είδος δραστηριότητας”

αξιοποιείται στο πλαίσιο
της **στρατηγικής** μιας διδασκαλίας
&
χαρακτηρίζει τη μορφή της διδασκαλίας

στην πραγματικότητα ....

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΤΕΧΝΙΚΕΣ & ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΠΕΑ

δημιουργικές

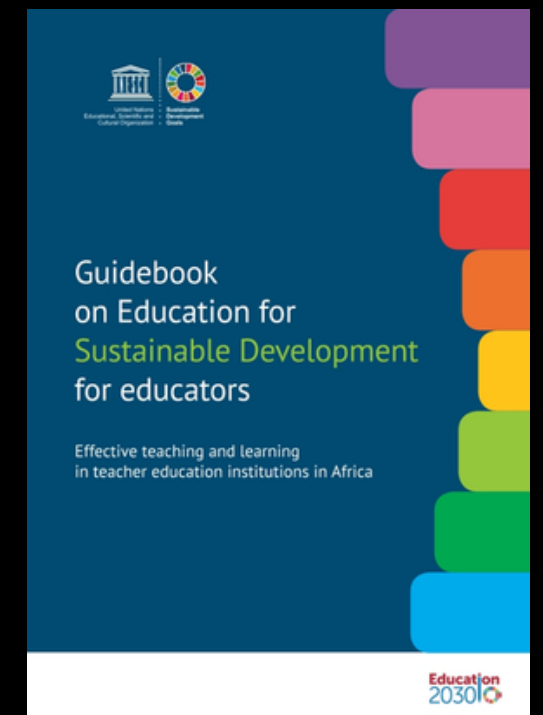
καινοτόμες

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ & ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

προσαρμόζονται
για να υποστηρίξουν την ΠΕΑ

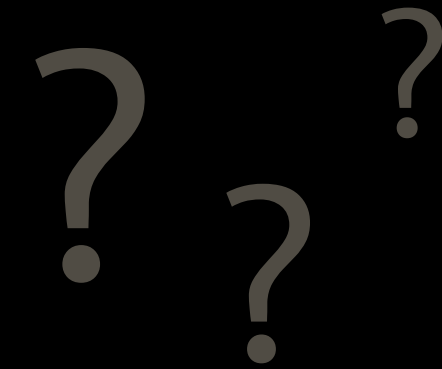

Guidebook on education for sustainable development for educators

UNESCO, 2018

ΓΙΑΤΙ
ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ & ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ
ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΙΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝ & ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ
ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ & ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΙΚΕΣ

εργασία
σε ομάδες

ΚΑΤΑΓΙΣΜΟΣ
ΙΔΕΩΝ/
ΙΔΕΟΘΥΕΛΜΑ

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΕΝΝΟΙΩΝ/
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΧΑΡΤΗ

ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΔΙΟΥ/
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΦΑΚΕΛΟΥ
ΕΡΓΑΣΙΩΝ/
PORTFOLIO

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

ΠΕΙΡΑΜΑ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ
ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΩΝ
ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ/ RUBRIC

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΜΗ
ΕΙΣΗΓΗΣΗ

(ΗΜΙ)ΔΟΜΗΜΕΝΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΔΟΜΗΜΕΝΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΕΠΙΔΕΙΞΗ

πώς θα επιλέξουμε την κατάλληλη τεχνική?

χαρακτηριστικά
της διδακτικής
παρέμβασης

το πλαίσιο
υλοποίησης

Σκοπός και στόχοι,
περιεχόμενο και
θέμα

τα
χαρακτηριστικά
& το στυλ του
εκπαιδευτικού

Ειδίκευση και εμπειρία,
προθυμία να πειραματιστεί
και να λειτουργήσει
ως μαθητευόμενος ο ίδιος

τα
χαρακτηριστικά
των
εκπαιδευόμενων

Ηλικία, ανάγκες,
ενδιαφέροντα, δεξιότητες,
προϋπάρχουσες γνώσεις...

περιοριστικοί
παράγοντες

Χρονικά περιθώρια,
χώρος,
υλικοτεχνική υποδομή,
αριθμός μαθητών

Γεωγραφικό
(αστικό, αγροτικό..),
κοινωνικοοικονομικό,
πολιτιστικό,
τυπικό- μη τυπικό-
άτυπο

Το σχολείο σκοτώνει τη δημιουργικότητα;

Οι νέοι εκδηλώνουν μια
αυξανόμενη
ευαισθητοποίηση & επιθυμία
να εμπλακούν σε ζητήματα
αειφορίας

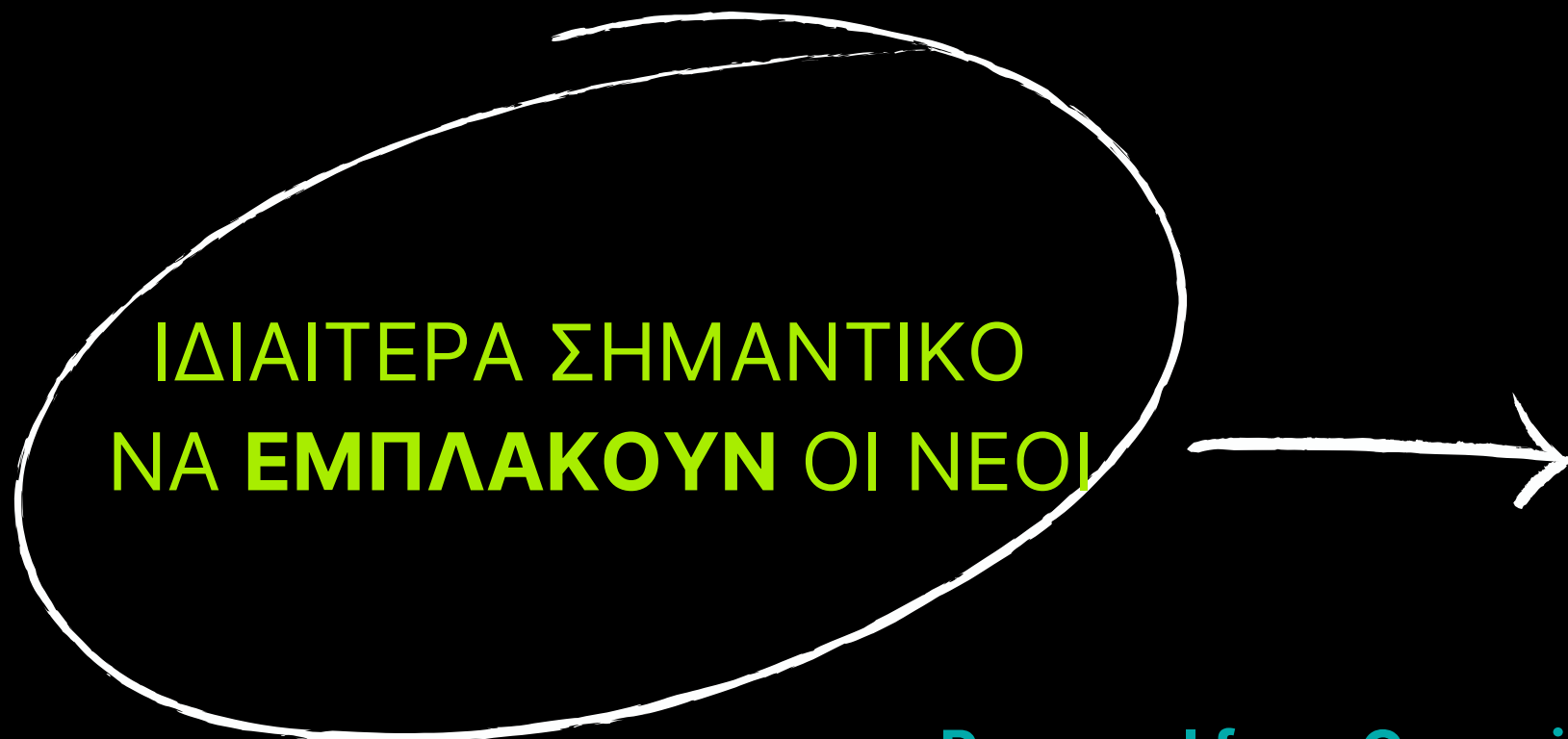

αισθάνονται όλο και λιγότερο ότι
μπορούν να φέρουν την αλλαγή & να κάνουν τη διαφορά

ΑΔΥΝΑΜΟΙ

ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΕΝΟΙ

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΛΥΣΕΩΝ

Proposal for a Council Recommendation on learning for environmental sustainability

COYNCIL OF THE EUROPEAN UNION, 2022

Ημερολόγιο μαθήματος...

Ζητήματα αειφορίας και δημιουργικότητα...

Φέρτε στο μυαλό σας το video που παρακολουθήσαμε και όσα έχουμε συζητήσει στο μάθημα...

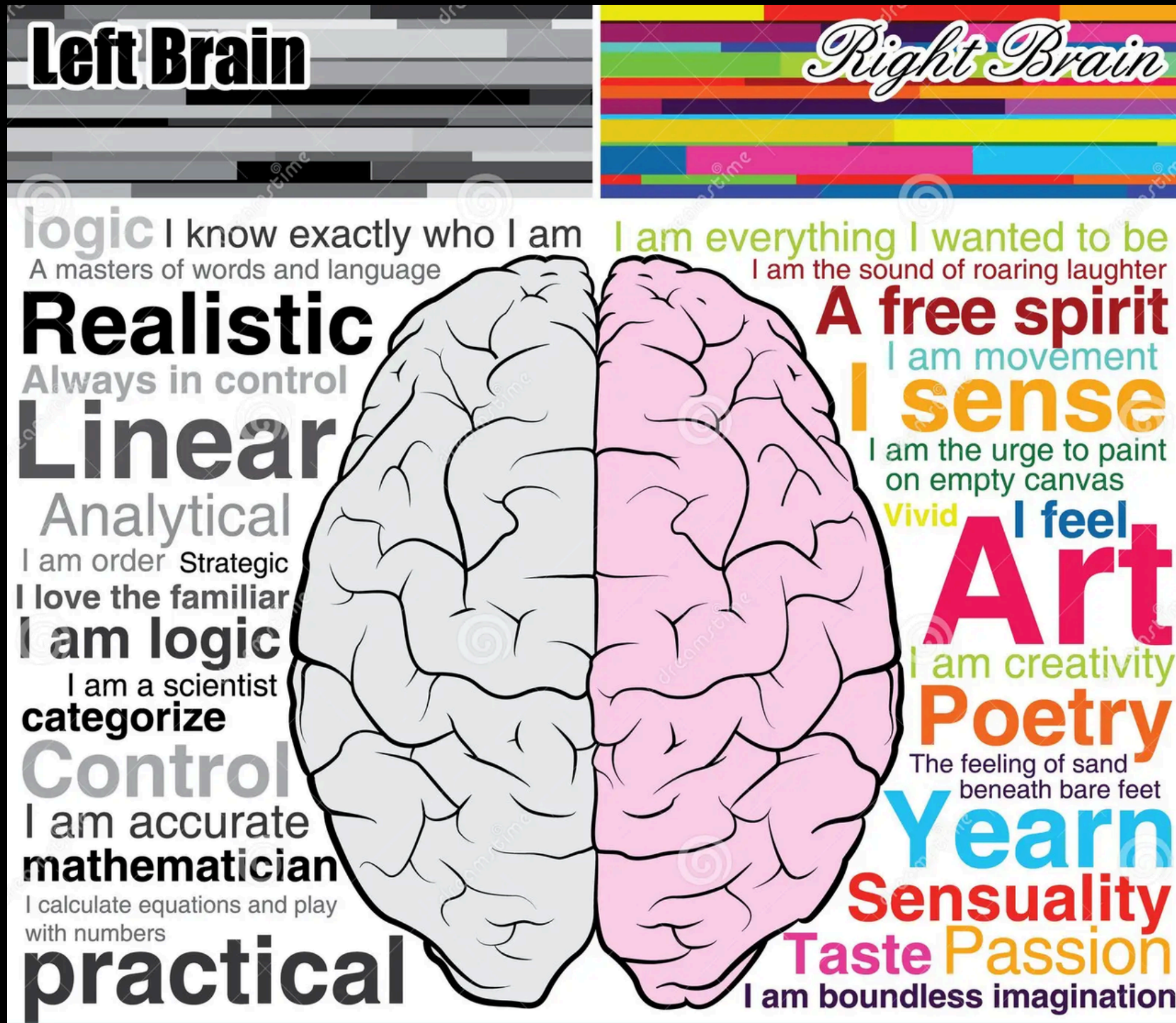
Γράψτε μερικές σκέψεις για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία και τη σχέση της με τη δημιουργικότητα...

λόγος/ γλώσσα

επεξεργασία
πληροφοριών

ενεργοποίηση
διαδικασίας
'λογικής'

προσανατολισμός

αναγνώριση
πολύπλοκων
συνδυασμών
ερεθισμάτων

ολιστική
επεξεργασία των
πληροφοριών

κάθε ημισφαίριο επιτελεί διαφορετικές λειτουργίες

εκφορά κρίσεων

καθιερωμένες διαδικασίες για
τη λύση ενός προβλήματος

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΣΚΕΨΗ

αναδεικνύεται μέσω
της φαντασίας και της δημιουργικότητας

πρωτότυπες ιδέες και
εναλλακτικές προτάσεις που
ξεφεύγουν από τα καθιερωμένα

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Πώς θα εκπαιδεύσουμε τα παιδιά
“στην ολότητά τους” για να αντιμετωπίσουν την αβεβαιότητα του
σήμερα και να διαμορφώσουν ένα καλύτερο μέλλον?

Πώς θα πετύχουμε τους παιδαγωγικούς στόχους της ΠΕΑ?

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ
ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ?

για να δημιουργήσουμε
μαθησιακές ευκαιρίες για... ανάπτυξη

ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

A LAME-ASS OFFER...

Η ταινία αφηγείται την ιστορία της
Έριν Μπρόκοβιτς και το δικαστικό
αγώνα εναντίον της αμερικανικής
εταιρίας Pacific Gas and Electric
Company (PG&E).

Βασίζεται σε πραγματική ιστορία...

... η αληθινή Έριν Μπρόκοβιτς κάνει
μια κάμεο εμφάνιση ως σερβιτόρα με
το όνομα Τζούλια

ΑΞΙΕΣ

ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Η Έριν Μπρόκοβιτς είναι μια άνεργη, διαζευγμένη μητέρα τριών παιδιών. Όταν χάνει τη δίκη εναντίον ενός γιατρού που την τράκαρε, ζητά από το δικηγόρο της Εντ Μάζρι αν μπορεί να της βρει δουλειά. Ο Εντ την προσλαμβάνει σαν υπάλληλο στο δικηγορικό του γραφείο. Εκεί η Έριν κατά λάθος θα βρει μια υπόθεση που περιλαμβάνει ιατρικά αρχεία και μια προσφορά της PG&E να αγοράσει το σπίτι της Ντόνα Τζένσεν στο Χίνκλεϊ της Καλιφόρνια.

Τότε η Έριν ξεκινά να ερευνά την συγκεκριμένη υπόθεση, πεπεισμένη ότι τα γεγονότα κάτι κρύβουν και πείθει τον Εντ να της επιτρέψει να ασχοληθεί περισσότερο με την έρευνά της. Μετά από πολύ ψάξιμο, ανακαλύπτει μια συγκάλυψη βιομηχανικής δηλητηρίασης στο νερό της πόλης Χίνκλεϊ που απειλεί την υγεία όλων των κατοίκων. Βρίσκει ότι η PG&E είναι υπεύθυνη για τα μακροχρόνια προβλήματα υγείας που παρουσιάζουν οι κάτοικοι του Χίνκλεϊ και αποφασίζει να φέρει την υπόθεση στα δικαστήρια.

20.000.000 για 400 οικογένειες... θα υπάρξει συμφωνία?

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Erin BROCKOVICH

ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

VS

ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΔΥΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ

- Συζητήστε & περιγράψτε σε λίγες γραμμές το **προφίλ** της ομάδας που θα υποδυθείτε (ποιοι είναι, ποιος ο ρόλος τους στην υπόθεση- ποια στάση κρατούν και υποστηρίζουν, ποια είναι τα κίνητρά τους, ποιες οι βασικές τους αξίες, ποια τα συναισθήματά τους)
- Καταγράψτε τα **βασικά επιχειρήματα** που θα επιστρατεύσετε στη διαβούλευση για τη διατήρηση ή μη των αγωγών εξόρυξης στην περιοχή των αυτοχθόνων.

ΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού **παρατηρείτε και καταγράφετε:**

- Ποια ήταν τα **βασικά επιχειρήματα** κάθε πλευράς/ ρόλου; Καθρέφτιζαν το προφίλ ρόλου; Ήταν αρκετά; Ήταν αρκετά πειστικά;
- Υπήρξε **μετατόπιση** σε κάποια από τις δύο θέσεις που εκφράστηκαν;
- Ποια πλευρά θεωρείτε ότι **ανέπτυξε και υποστήριξε πιο 'επιτυχημένα' τις θέσεις της** και γιατί;
- Ποιες είναι οι **βασικές αξίες** που 'κρύβονται' πίσω από τις θέσεις που εκφράστηκαν από τις δύο πλευρές;

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

ΠΑΙΞΙΜΟ ΡΟΛΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΜΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ/ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΖΗΤΑΜΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ & ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ
ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΟΥΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

εξηγεί το στόχο και εισάγει την ιστορία/ καρτέλες ρόλων

καλλιεργεί ένα θετικό και ζεστό κλίμα

δεν παρεμβαίνει και παροτρύνει την αυθόρμητη
αντίδραση στο βίωμα του ρόλου

διανέμει τους ρόλους σε εθελοντική βάση/
οι ρόλοι δεν επιβάλλονται

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ & ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ
ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

ανάλυση
συγκρουσιακών
καταστάσεων

- οι μαθητές αντιλαμβάνονται τις **διαφορετικές οπτικές/ συμφέροντα και αξίες** που μπορεί να έχουν διαφορετικές κοινωνικές ομάδες
- μέσα από τη διαδικασία αυτή ασκούν τη **δημιουργική τους σκέψη** (πειστικά και πρωτότυπα επιχειρήματα) & την **κριτική σκέψη** (ανάλυση αξιών και απόψεων/ ιδεών)

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ

μια ομάδα μαθητών/ μαθητριών παρατηρεί τη διαδικασία και καταγράφει:

- τις **αξίες** που 'κρύβονται' πίσω από κάθε ρόλο
- το **είδος και το πλήθος των επιχειρημάτων** που χρησιμοποιούνται

αξιολογεί:

- την **πειστικότητα** των επιχειρημάτων
- τη **μετατόπιση ή μη κάποιας εκ των θέσεων** που εκφράζονται

οι παρατηρήσεις τους αποτελούν τη βάση για την **αναστοχαστική συζήτηση κλεισίματος & συμπερασμάτων**

Το παιχνίδι ρόλων...

Γράψτε μερικές σκέψεις για το παιχνίδι ρόλων...

Θα το βάζατε στην εργαλειοθήκη σας?

Ποια είναι τα δυνατά του σημεία...

“Παιχνίδι ρόλων” ή “Τα έξι καπέλα της σκέψης”? ... και γιατί...

ΣΥΖΗΤΗΣΗ -
(ΗΜΙ)ΔΟΜΗΜΕΝΗ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ & ΟΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΙΔΕΕΣ,
ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ & ΑΚΟΥΝ ΙΔΕΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

συντονίζει τη συζήτηση

καλλιεργεί ένα θετικό και ζεστό κλίμα

προετοιμάζει ερωτήσεις και κατευθύνει τη
συζήτηση ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής του

ελεύθερη συνομιλία

ημι-δομημένη συζήτηση

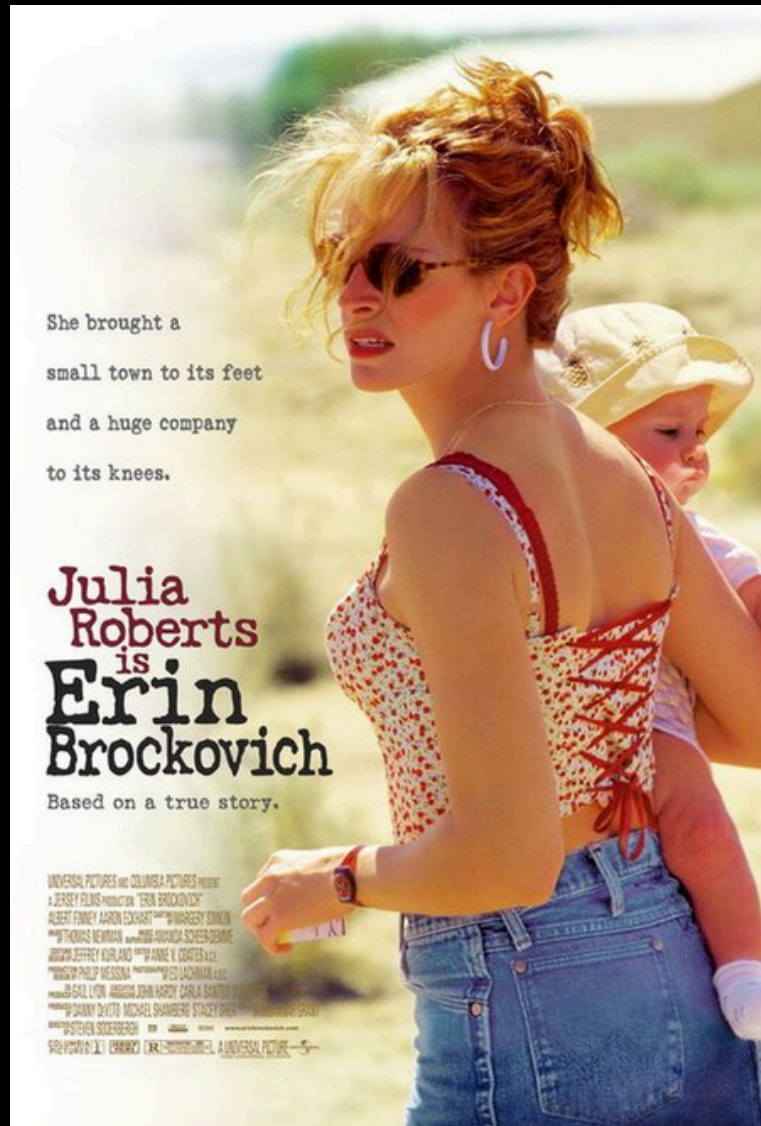
δομημένη συζήτηση

ΕΚΦΡΑΣΗ ΙΔΕΩΝ, ΣΚΕΨΕΩΝ, ΑΠΟΨΕΩΝ
ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΙΔΕΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ
ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ

κανόνες διαλόγου

- οι μαθητές εξοικειώνονται και εξασκούνται στην διεξαγωγή του διαλόγου ως μέσο επεξεργασίας και ανάλυσης ενός θέματος
- μέσα από τη διαδικασία αυτή ασκούν τη **δημιουργική τους σκέψη** (πειστικά και πρωτότυπα επιχειρήματα) & την **κριτική σκέψη** (ανάλυση αξιών και απόψεων/ ιδεών)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ/ ΑΞΟΝΕΣ ΗΜΙ-ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Ερωτήσεις Κατανόησης και Ανάλυσης

Ποιο είναι το βασικό περιβαλλοντικό πρόβλημα που παρουσιάζεται στην ταινία;
Πώς επηρέασε η ρύπανση του νερού την υγεία και τη ζωή των κατοίκων του Hinkley;
Πώς αντέδρασε η εταιρεία PG&E όταν άρχισαν να αποκαλύπτονται τα προβλήματα;
Τι ρόλο έπαιξε η Έριν Μπρόκοβιτς στην ανάδειξη του προβλήματος;

Ερωτήσεις Κριτικής Σκέψης

Ποιες είναι οι ευθύνες των εταιρειών σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος;
Πώς αξιολογείτε τη στάση της Έριν Μπρόκοβιτς; Ποια χαρακτηριστικά την έκαναν αποτελεσματική;
Ποιος ο ρόλος των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος;
Πιστεύετε ότι η δικαιοσύνη αποδόθηκε στο τέλος της ταινίας; Γιατί;

Ερωτήσεις Σύνδεσης με το Παρόν

Μπορείτε να σκεφτείτε ένα παρόμοιο περιβαλλοντικό πρόβλημα στη σύγχρονη κοινωνία;
Τι μπορούμε να μάθουμε από την ιστορία της ταινίας για τη σχέση ανάμεσα στην οικονομική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος;

ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ & ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΙΑΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΝΟΣ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΕΤΑΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΛΥΣΕΙΣ Ή ΕΞΑΓΟΝΤΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

επιλέγει μια **περίπτωση κοντά στην πραγματικότητα**
των εκπαιδευόμενων

παρουσιάζει την περίπτωση και τα επιμέρους στοιχεία
της

παρέχει **διευκρινίσεις** κατά τη διάρκεια και στο τέλος
κάνει την **τελική σύνθεση** των συμπερασμάτων

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΙΤΙΩΝ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΛΥΣΕΩΝ
ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

βασικές συνιστώσες
του ζητήματος

εμπλεκόμενες
κοινωνικές ομάδες

εμπλέκονται και εξετάζουν ζητήματα της πραγματικής ζωής

μέσα από τη διαδικασία αυτή ασκούν την **κριτική σκέψη**

Πώς θα εκπαιδεύσουμε τα παιδιά
“**στην ολότητά τους**” για να αντιμετωπίσουν την αβεβαιότητα του
σήμερα και να διαμορφώσουν ένα καλύτερο μέλλον?

Πώς θα πετύχουμε τους παιδαγωγικούς στόχους της ΠΕΑ?

Στοχαζόμενες & στοχαζόμενοι πάνω στους στόχους...

Πώς θα εκπαιδεύσουμε τα παιδιά “στην ολότητα τους” για να αντιμετωπίσουν την αβεβαιότητα του σήμερα και να διαμορφώσουν ένα καλύτερο μέλλον?

Τι θα θέλαμε οι εκπαιδευόμενοι να αναπτύξουν...? Τι είδους στόχους θέτουμε? Ποιες είναι οι κατηγορίες στόχων που θέτουμε?

Πώς θα χειραφετήσουμε τους εκπαιδευόμενους?

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΕ/ ΠΕΑ

μια πυξίδα
για τον
εκπαιδευτικό
σχεδιασμό

θέλουμε να δημιουργήσουμε
ευκαιρίες και **μαθησιακά περιβάλλοντα**

έτσι ώστε

σε μια προσωπική διαδρομή μάθησης

οι εκπαιδευόμενοι

να αναπτύξουν...

ΣΤΑΣΕΙΣ & ΑΞΙΕΣ

ατομικές & συλλογικές

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- αναφορικά με τα ζητήματα περιβάλλοντος & αειφορίας που αναλύουμε
- σε σχέση με βασικές έννοιες που διαπερνούν όλα τα ζητήματα

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ &
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
& ΔΡΑΣΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ
ΠΕ/ΠΕΑ

Ανακατέψτε τα ....

ποια κατηγορία στόχων θα βάζατε στο κέντρο
και
γιατί?

ΣΤΑΣΕΙΣ & ΑΞΙΕΣ

ατομικές & συλλογικές

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- αναφορικά με τα ζητήματα περιβάλλοντος & αειφορίας που αναλύουμε
- σε σχέση με βασικές έννοιες που διαπερνούν όλα τα ζητήματα

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ &
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
& ΔΡΑΣΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΕ/ΠΕΑ

ΣΤΑΣΕΙΣ & ΑΞΙΕΣ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ατομικές & συλλογικές

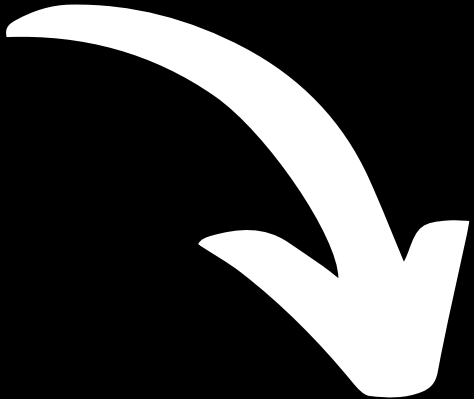
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
& ΔΡΑΣΗ

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ &
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΓΝΩΣΕΙΣ

-
- αναφορικά με τα ζητήματα περιβάλλοντος & αειφορίας που αναλύουμε
  - σε σχέση με βασικές έννοιες που διαπερνούν όλα τα ζητήματα

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΕ/ΠΕΑ

Αρκούν η ευαισθητοποίηση και οι γνώσεις
να μας οδηγήσουν σε φιλοπεριβαλλοντική δράση;

❖ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ + ΓΝΩΣΕΙΣ → ... ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ **ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ **ΟΙ ΑΞΙΕΣ & ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ** ΜΑΣ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ Ή ΜΙΑ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΤΟ ΑΤΟΜΟ
ΝΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙ
ΜΕ ΕΝΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ
ΤΡΟΠΟ

ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ 'ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΝΤΑΙ'
ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΜΑΣ

ατο μικές

**ΣΑΦΗΣ Ή ΥΠΟΝΟΟΥΜΕΝΗ
ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΘΥΜΗΤΟ**

ΟΤΙ ΕΝΑΣ
ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ Ή ΥΠΑΡΞΗΣ ΕΙΝΑΙ
ΠΡΟΤΙΜΟΤΕΡΟΣ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΛΛΟ

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ
& ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ & ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

Πώς

μπορούμε να θέσουμε το άτομο σε μια προσωπική διαδρομή

ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙ
ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΤΑΣΕΙΣ & ΑΞΙΕΣ

ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΕΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

ΝΑ ΒΙΩΣΕΙ ΜΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ
ΑΝΤΙΦΑΣΗ ΚΑΙ ΔΥΣΑΡΜΟΝΙΑ

για να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο που σκέφτεται και δρα...

ΑΠΟ ΤΟΥΣ **ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ **ΟΙ ΑΞΙΕΣ & ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ** ΜΑΣ

συν **λογικές**

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΑΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ Ή ΜΙΑ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΤΟ ΑΤΟΜΟ
ΝΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙ
ΜΕ ΕΝΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ
ΤΡΟΠΟ

ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ 'ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΝΤΑΙ'
& ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΝΑ
ΤΟ ΕΧΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΤΗΡΟΥΜΕ ΝΑ
ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΜΕ

ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΑΞΙΕΣ:
ΠΡΟΪΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ **ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ **ΟΙ ΑΞΙΕΣ & ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ** ΜΑΣ

Πώς

μπορούμε να θέσουμε το άτομο σε μια προσωπική διαδρομή

ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙ & ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ
ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ
ΠΟΥ ΤΡΟΦΟΔΟΤΕΙ
ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΝΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΕΙ & ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ
ΝΕΕΣ ΑΞΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΔΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

ΝΑ ΒΙΩΣΕΙ ΜΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ
ΑΝΤΙΦΑΣΗ ΚΑΙ ΔΥΣΑΡΜΟΝΙΑ ΩΣ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ

για να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο που σκέφτεται και δρα...

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ
ΑΤΟΜΟΥ ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΙ
ΚΑΠΟΙΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ
ΕΠΙΘΥΜΗΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ,
ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ
ΧΡΟΝΟ

ατομικές

κοινωνικές

κοινωνικές

ατομικές

ΠΙΟ ΣΥΝΘΕΤΗ ΔΟΜΗ &
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΤΗΣ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ
ΓΝΩΣΕΩΝ-ΣΤΑΣΕΩΝ-ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Ικανότητα της συνεργασίας

Η ικανότητα της συνεργασίας.
Και οι δεξιότητές της...

Γυρίστε πίσω και σκεφτείτε τις ομαδικές δραστηριότητες που έχουμε υλοποιήσει.
Ποιες δεξιότητες ήταν απαραίτητες κατά τη συν-εργασία σας στην ομάδα?

Ποιες δεξιότητες θα λέγατε ότι απαιτείται να καλλιεργηθούν στα παιδιά ώστε να δομήσουν τελικά την ικανότητα της συνεργασίας...?

Ικανότητα της συνεργασίας

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ
ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΕΙΣ ΠΕΡΑΣ ΕΝΑ ΚΟΙΝΟ ΕΡΓΟ/ΣΤΟΧΟ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΕΙ
ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ...

- δεξιότητα της αποτελεσματικής έκφρασης & επικοινωνίας ιδεών
- δεξιότητα της αποδοχής της διαφορετικής άποψης
- δεξιότητα της διαχείρισης συγκρούσεων
- δεξιότητα της επίλυσης προβλημάτων
- δεξιότητα της λήψης απόφασης
- δεξιότητα της οικοδόμησης εμπιστοσύνης & θετικών σχέσεων
- δεξιότητα της κοινής αντίληψης της ευθύνης
- δεξιότητα....

ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΟΛΑ ΑΥΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΠΩΤΕΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

ΔΡΑΣΗ ΔΡΑΣΗ
ΔΡΑΣΗ

Μετουσίωση όλων των προηγούμενων
στόχων-κατακτήσεων σε πράξη

ανάπτυξη της επιθυμίας
και της ικανότητας για
συμμετοχή και δράση

διαμόρφωση των δικών
τους κριτηρίων για λήψη
αποφάσεων και επιλογή
δράσεων

ΔΡΑΣΗ ΔΡΑΣΗ
ΔΡΑΣΗ

*Πάντα με ρεαλισμό...
όχι σε υπερβολικά φιλόδοξους
στόχους 'έξω από τα όρια' των
δυνατοτήτων των
εκπαιδευόμενων*

*& των ορίων που αναπόφευκτα
μας τίθενται...*

ΔΡΑΣΗ ΔΡΑΣΗ
ΔΡΑΣΗ

Δράσεις με νόημα που χτυπούν
τις ρίζες του κακού...
&
δε μένουν μόνο σε
συμπτώματα!

ΟΧΙ ΔΡΑΣΕΙΣ “ΦΑΝΤΕΖΙ”
ΓΙΑ ΤΟ ‘ΦΑΙΝΕΣΘΑΙ’

Ημερησίολογιο μαθήματος...

Δράσεις...δράσεις...δράσεις

“Καθαρισμός παραλίας” ή “ενημερωτική ημερίδα” στην τοπική κοινωνία?

Τι θα επιλέγατε να προτείνετε στους μαθητές σας ως επιστέγασμα σε ένα πρόγραμμα με θέμα τη διαχείριση των απορριμμάτων? Και γιατί?

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ & ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

που αξιοποιούνται στην ΠΕΑ

ΚΑΤΑΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ/
ΙΔΕΟΘΥΕΛΛΑ

διασαφήνιση & ανάλυση αξιών

αξιοποίηση των ΤΠΕ

έμφαση στην
τοπική διάσταση

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΕΝΝΟΙΩΝ/
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΧΑΡΤΗ

εργασία
σε ομάδες

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΔΙΟΥ/
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ -
(ΗΜΙ)ΔΟΜΗΜΕΝΗ

**εργασία
σε ομάδες**

ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

5

ΡΟΛΟΙ
γραμματέας
εκπρόσωπος

**η ομάδα
καταξιώνεται μέσα
από το ΕΡΓΟ που
παράγει**

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- ΠΡΟΗΓΕΤΑΙ ΕΝΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ & ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ (ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΜΙΚΡΟ-ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ 2 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ 4-5)

άμεση διδασκαλία των ομαδοσυνεργατικών δεξιοτήτων

- Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ/ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

παρατήρηση/ κοινωνιόγραμμα

- Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ & ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΕΝΑΛΛΑΣΟΝΤΑΙ ΑΝΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

**η πρόοδος της εργασίας της ομάδας παρακολουθείται
από την/ τον εκπαιδευτικό**

- Η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ & ΠΑΙΡΝΕΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

η διαφορετική άποψη αναφέρεται & δεν αποσιωπάται

Το δίλημμα του Πέτρου

Ο Πέτρος, ο οποίος είναι 16 ετών, έχει εκλεγεί ως ο συντονιστής όλων των σχολείων της χώρας που συμμετέχουν στο διεθνές δίκτυο «Επιθεωρητές CO₂». Το δίκτυο ιδρύθηκε από τον κορυφαίο παγκόσμιο οργανισμό του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) και έχει στόχο να συμβάλει στη δημιουργία μιας παγκόσμιας βάσης δεδομένων με πληροφορίες που βασίζονται στις καταγραφές μαθητών σχετικά με τις τοπικές εκπομπές CO₂ (πηγές). Ως κίνητρο για συμμετοχή στο δίκτυο, ο UNFCCC προσφέρει υποτροφίες στους καλύτερους συμμετέχοντες και ο Πέτρος φιλοδοξεί να πάρει μία από αυτές.

Ο Γιώργος, ο πατέρας του Πέτρου, έχει μόλις κλείσει το μικρό του εμπορικό κατάστημα λόγω της οικονομικής κρίσης και είναι αντιμέτωπος με την ανεργία. Η ανεργία στην περιοχή φτάνει το 25% και τα πάντα φαίνεται να οδηγούν σε αδιέξοδο. Ευτυχώς ο ιδιοκτήτης της μεγάλης τσιμεντοβιομηχανίας της περιοχής και παλιός συμμαθητής και φίλος του Γιώργου, τον προσλαμβάνει ως εργατικό δυναμικό μαζί με 10 άλλους συμπολίτες του για να στελεχώσουν τη μονάδα, η επέκταση της οποίας μόλις ολοκληρώθηκε.

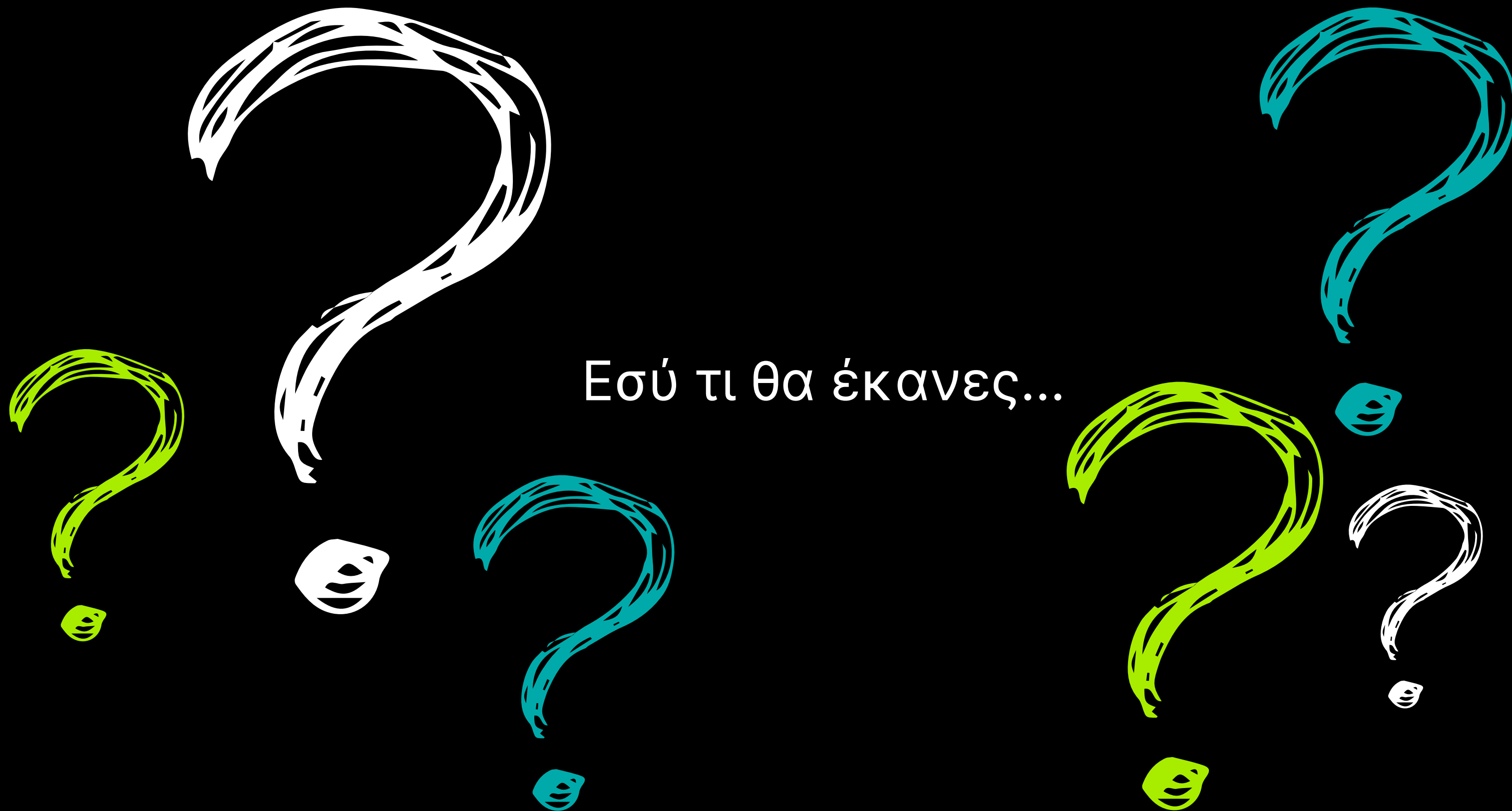
Για τη λειτουργία της μονάδας τσιμέντου απαιτούνται μεγάλες ποσότητες κάρβουνου και, συνεπώς, η μονάδα αποτελεί σημαντική πηγή εκπομπών CO₂. Επιπλέον, καθώς τα ενεργειακά αποθέματα στην περιοχή δεν επαρκούν, τις ζεστές μέρες του καλοκαιριού η μονάδα τσιμέντου πρέπει να διακόπτει τη λειτουργία των μηχανημάτων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ενέργειας στην περιοχή. Συχνά αυτό δεν συμβαίνει εγκαίρως, με αποτέλεσμα να διακόπτεται η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στην πόλη, κάτι που μπορεί να διαρκέσει αρκετές ώρες. Στα σχέδια που υποβλήθηκαν προς έγκριση της επέκτασης της μονάδας προβλεπόταν η χρήση εναλλακτικών καυσίμων και συγκεκριμένα γεωργικών κατάλοιπων. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο εγκρίθηκε η επέκταση του εργοστασίου.

Ένα απόγευμα ο Γιώργος αποκαλύπτει στην οικογένειά του πληροφορίες που του εκμυστηρεύτηκε ο έμπιστος φίλος του: ότι η εναλλακτική πηγή καυσίμου είναι ανεπαρκής. Ο ιδιοκτήτης αποφάσισε όμως να συνεχίσει τη λειτουργία της νέας μονάδας, τροφοδοτώντας την με κάρβουνο αντί του εναλλακτικού καυσίμου και χωρίς να το αναφέρει σε κανέναν. Αν κάτι τέτοιο διαπιστωθεί, δεν τίθεται σε κίνδυνο μόνο η λειτουργία της μονάδας, αλλά και η εταιρία κινδυνεύει να τιμωρηθεί με ένα μεγάλο πρόστιμο.

Εκείνο το βράδυ ο Πέτρος ήρθε αντιμέτωπος με ένα τεράστιο δίλημμα:

Να εισάγει τα νέα στοιχεία στη διεθνή βάση δεδομένων
ή να κάνει μια εξαίρεση και να τα κρύψει;

Εσύ τι θα έκανες...

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΑΞΙΩΝ

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ & ΟΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΟΥΝ ΕΝΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΞΙΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

παρουσιάζει το ηθικό δίλημμα/ σενάριο (πραγματικό ή φανταστικό) και εξηγεί διεξοδικά τις δύο αντιφατικές διαστάσεις

φροντίζει το σενάριο να είναι **σαφές, απλό και κατανοητό** ανάλογα με την ηλικία της ομάδας στόχου

συντονίζει τη συζήτηση / παρουσίαση επιχειρημάτων **χωρίς να εκφράζει ποτέ προσωπική άποψη**

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΘΕΣΕΩΝ/ ΑΞΙΩΝ
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΥΠΕΡ/ΚΑΤΑ ΜΙΑΣ ΘΕΣΗΣ
ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥΣ

εντοπίζονται οι αξίες & οι
εσωτερικές αντιφάσεις/
συγκρούσεις

- οι μαθητές **εντοπίζουν και αναδεικνύουν** τις αναδυόμενες αξίες
- μέσα από τη διαδικασία αυτή ασκούν τη **δημιουργική τους σκέψη** (πειστικά και πρωτότυπα επιχειρήματα) & την **κριτική σκέψη** (ανάλυση αξιών και απόψεων/ ιδεών)

Ημερολόγιο μαθήματος...

Η προσωπική μου σημερινή μαθησιακή διαδρομή.

Σημειώστε μερικές σκέψεις για το σημερινό μάθημα...

